

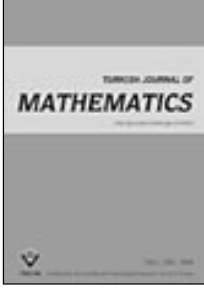
Kısa Kısa...

Şafak Alpay* / safak@metu.edu.tr

♦ Değerli hocalarımız Mahmud Hayfavi'yi ve Hayri Körezlioğlu'nu kaybettik. Hepimizin başı sağolsun. (Bkz. sayfa 63-76)

♦ TÜBİTAK'ın yayımladığı ve Aydın Aytuna'nın editörlüğünü yaptığı "The Turkish Journal of Mathematics" bu yılın sonuna doğru Science Citation Index Expanded (SCIE) listesine alınacak, yani bundan böyle dünyanın saygıdeğer matematik dergileri arasında yer alacak. Tüm emeği geçenlere Türk matematiği adına teşekkür ederiz. Derginin internet sitesi: <http://journals.tubitak.gov.tr/math>

♦ XX. Ulusal Matematik Sempozyumu 3-6 Eylül tarihleri arasında Erzurum'da Atatürk Üniversitesi'nde yapıldı. 120'ye yakın sunumun yapıldığı sempozyumun çağrılı konuşmacıları Mustafa Korkmaz (ODTÜ) ve Cem Yalçın Yıldırım (Boğaziçi Üniversitesi) idi. Atılım Üniversitesi'nden Hüseyin Şirin Hüseyin bir dizi konuşma verirken, Anadolu Üniversitesi'nden Şahin Koçak "Periyodik Olmayan Ortaçağ İslam Bezemeleri" adlı genel bir konuşma verdi. Matematik Sempozyumu'nun "Genç Konuşmacıları" ise Gülçin Muslu, Ali Devin Sezer (ODTÜ) ve Sinan Ünver (KOÇ) idiler.

Yalçın Yıldırım

Mustafa Korkmaz

♦ VII Arf Konferansı 26 Eylül tarihinde ODTÜ'de yapıldı. Bu yılki Arf Konuşması "M. C. Escher ve Droste Effect" adını taşıyordu ve Leiden Üniversitesi öğretim üyelerinden ve algoritmik sayılar kuramının önde gelen isimlerinden Prof. Dr. H. Lenstra tarafından verildi. Escher (1898-1972) yılları arasında yaşamış Hollandalı bir grafik sanatçısı. Eserlerinin matematiksel içeriği ve bu re-

simlerdeki sonsuz tekrarlarıyla ünlü. 1956'da yaptığı "Paint gallery" adlı eserinde bir resme bakan adam resimde gördüğü binaların yanısıra, içinde bulunduğu binayı da görmektedir ve resmin ortasında boş bir alan vardır. Bu konuşmada "Droste Effect" adı ile anılan sonsuz tekrarların matematiksel içeriği ve boş bırakılan yerde ne olması gerektiğini öğ-

Hendrik Lenstra

rendik. 27 Eylül'de Prof. Lenstra "Algorithms for ordered Fields" adlı bir konuşma daha verdi.

♦ 2007 yılı Koebe fonksiyonunun 100'üncü yaşgünü. Bu fonksiyon her z kompleks değişkeni için $f(z) = z/(1-z)^2$ olarak tanımlanıyor. Koebe Fonksiyonu (maalesef Nazi sempatisanı ve ırkçı olan) Bieberbach (1886-1982) tarafından 1916'da ortaya atılan ve **Bieberbach Tahmini** olarak anılan soruyla ilgili. Soru da şu: Kompleks değerli, birim daire üstünde tanımlı ve birebir bir

$$m(z) = z + a_2z^2 + a_3z^3 + \dots + a_nz^n + \dots$$

fonksiyonu ele alalım. Bieberbach Tahmini her $n \geq 2$ için $|a_n| \leq n$ eşitsizliğini ileri sürüyordu. Koebe fonksiyonu için ise, her $n \geq 2$ için $|a_n| = n$ eşitliği geçerlidir, yani Koebe fonksiyonu Bieberbach tahminini zorlayan en uç örnekti. $n = 2$ için soru Bieberbach tarafından kanıtlanmıştı. $n = 3, 4, 5, 6$

* ODTÜ Matematik Bölümü öğretim üyesi.

için soru birbirinden değişik yöntemlerle çözüldü, ama genel hali uzun süre matematikçileri uğraştırdı ve nihayet 1984'te Louis de Branges (1932 -) tarafından olumlu olarak çözüldü ve o zamandan bu yana da da Branges Teoremi olarak anılır oldu. De

Louis de Branges

Branges bu sorudan daha kuvvetli olan Milin Savı'nı (1971) çözdü. Milin Savı, Robertson savını (1936), bu sav ise yine 1970'te Robertson tarafından ileri sürülen Robertson II savını (1970), bu sav da 1943'te ortaya atılan Rogosinski savını, sonuncusu ise Bieberbach savını çözüyordu. Branges, Milin savını çözerek konuyla ilgili, bahsettiklerimin dışında kalan Asimptot Savı (1958) ve Littlewood Savını da (1925) dahil olmak üzere tüm 7 açık soruyu birden çözmüş oldu.

◆ Amerikan Metamatikçiler Derneği'nin çıkardığı dergilerden olan "Bulletin of the American Mathematical Society" adlı derginin ilk 100 yılında (1891-1991) çıkan sayıları dijital ortamda, ücretsiz olarak internette.

◆ Ali Nesin tarafından Şirince'de düzenlenen yazokullarını desteklediğimi ifade etmek isterim. Ülkemizde lisansüstü yazokulları daha önce de düzenlendi. İlkini 1979'da ODTÜ düzenlendiğini anımsıyorum. 1981'e kadar devam eden yazokulları bir ara İntepe-Çanakkale'ye taşınmak zorunda kaldı. Daha sonra yazokullarına Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde devam edildi Bu yazokullarından çok değerli meslektaşlarımız yetişti. Örneğin, Süleyman Demirel Üniversitesi'nden Serpil Pehlivan, şu anda Bilkent'te olan Turgay Hakkı Kaptanoğlu, 100. Yıl Üniversitesi'nden Ekrem Savaş hemen aklıma gelen yazokulu öğrencilerimizden. Ekrem Savaş şu anda ülkemiz matematikçileri arasında 129 basılı makalesiyle en fazla makale yazan meslektaşımız. Erciyes Üniversitesi'nden Hüseyin Bor da aynı sayıda makaleyle rekoru ellerinde bulunduyor. Daha da ilginç her iki matematikçinin de top lanabilirlik konusunda çalışmaları.

◆ Geçtiğimiz yaz kaybettiğimiz Arif Kaya ve Hayri Körezlioğlu'nun vefatlarını duyururken geride bıraktıkları eserlerinden de bahsetmiştik. Başvurduğumuz MathSciNet sitesi sadece makaleleri alıyor. Halbuki Arif Hoca'nın, Ege Üniversitesi Yayınları arasında yer alan ve 1988'de basılan **Sayılar Kuramına Giriş** (Ege Üniv. yayın no: 112), Schaum yardımcı kitapları arasında yer alan ve 1987'de basılan **Analitik Geometri** (Ege Üniv. ya-

Ödüllerimiz

Dergide birçok soruyla karşılaşacaksınız. Bu sorular açık açık sorulmamış ya da iyi ifade edilmemiş olabilirler. Yanıtlarınızı, bulduklarınızı, yazarı belliyse yazarın adresine, yoksa dergi adresine 15 Ocak 2008 tarihine kadar yollayın. Sorduğumuz bazı soruların yanıtlarını biz de bilmeyebiliriz! Yanıtladığımız ya da yanıtlayamadığımız aklınıza gelen sorularınızı da bize yollayın. En güzel yanıtlara (sorulara da!) ödül olarak kitap vereceğiz.

Ödüllerimizin Bazıları

- ◆ A. Fripp, J. Fripp, M. Fripp, **Tam Zamanlı Matematik**, Bileşim Yayınevi, Çeviren: Esra Eskinat, 2006.
- ◆ Alfred S. Posamentier – Ingmar Lehmann, **Pi'nin Biyografisi**, Güncel Yayıncılık, Türkçesi: Handan Eğlence, 2005.

Alfred S. Posamentier, **Matematik Büyücüsü**, Güncel Yayıncılık, Türkçesi: Barış Akalın – Bilge Şipal.

Ödül Kazananlar

- ◆ **Refail Alizade'nin Sorularını Yanıtlayanlardan:** Elyar Gulamhüseynli (Lenkeran Özel Türk L., Azerbaycan), Fehmi Emre Kadan (İzm. Fen L.), Hasan Denker (Bilkent, Ank.), İlgar Ramazanlı (Özel Türk L., Bakü Azerbaycan), Mustafa Dönmez (Turgutlu Halil Kale Fen L.) ve Yaşar Dönmez (Bornova, İzm.).
- ◆ **Aşlı Nesin'in Sorularını Yanıtlayanlardan:** Onur Orhan, Emre Demirkaya, Necah Büyükdura, Rabia Aktaş, Ali Birol Toygar, Kemal Aygün, Hakan Tongal, Yusuf Fuat ve Mehmet ve Necla Altıok.

yın no: 116) ve Ruel Churchill'in **Complex Variables and Applications** adlı eserinin tercümesi olan **Karmaşık Değişkenler ve Uygulamalar** kitabı var. MEB yayınları arasında basılan son kitabın basım yılı 1977.

Hayri Hoca'nın da Azize Hayfavi ile birlikte hazırladığı ve ODTÜ yayınları arasında çıkan "Probability" adlı bir eseri bulunmaktadır.

◆ Özellikle az gelişmiş ülkelerde matematikçileri yöneten kişilerin dergi değerlendirmelerinde kafası karışmış anlaşılın. ISI şirketinin dergi değerlendirme ölçütlerinden impact factor/etki faktörünün ne olup olmadığı konusunda IMU, John Ewing, Peter Taylor, Robert Adler'den oluşan bir araştırma komisyonu kurdu. Yapılan çağrıya uyarak Bülent Karasözen önderliğinde Turgut Önder, Şafak Alpaya, Ersan Akyıldız ve Zafer Nurlu'dan oluşan bir grup ODTÜ ve TÜBİTAK uygulamaları konusunda IMU tarafından kurulan komisyona yazarak ülkemizdeki uygulamaları dile getirdi.

Gençlerimizin Başarısı

24 Nisan - 2 Mayıs tarihleri arasında Rodos'ta düzenlenen 24'üncü Balkan Matematik Olimpiyatları'nda ülkemizi Cafer Tayyar Yıldırım, S. Emre Kurt, Burak Sağlam, Melih Üçer ve Semih Yavuz temsil etti. Yıldırım altın, Kurt, Üçer, Yavuz ve Uzluer bronz madalya aldı.

Ayrıca, 25 - 30 Haziran arasında Bulgaristan'da yapılan 11'inci Genç Balkan Matematik Olimpiyatları'nda ülkemizi Mustafa Çokoğlu, Ali Şengül, Fatih Atalı, Elif Güner, M. Gündoğan ve Polat Polatkan temsil etti. Çokoğlu ve Gündoğan altın madalya alırken Atalı, Güner ve Polatkan gümüş, Şengül ise bronz madalya aldılar.

Başarılarımız bu kadarla da bitmedi. 19 - 31 Temmuz tarihlerinde Hanoi'de düzenlenen 48'inci Uluslararası Matematik Olimpiyatı'nda ülkemizi Cafer Tayyar Yıldırım, Melih Üçer, Süreyya Emre Kurt, Burak Sağlam ve Tuğba Uzluer temsil etti. Yıldırım gene altın, Üçer ve Kurt gümüş, Sağlam ve Yavuz bronz madalya alırken, Uzluer mansiyon ödülü aldı.

Her üç yarışmada da ülkemizi temsil eden ve ödül kazanan genç arkadaşlarımızı MD olarak kutlar, kendilerine parlak bir gelecek dileriz.

Internet Sitemiz www.matematikdunyasi.org Yenilendi...

İnternet sitemiz Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Bölümü yüksek lisans öğrencisi İsmail Arı tarafından yenilendi.

Muhteşem oldu. Hiç bu kadar güzel internet sitesi görmemiştik!

Tuttuğun altın olsun, ellerin dert görmesin İsmail. Çok teşekkürler...

2003 öncesinin MD'lerinin yazılarıyla da artık internet sitemizde.

Konferanslar, Toplantılar, Sempozyumlar

♦ Matematikçiler Derneği 29 Kasım ile 1 Aralık 2007 tarihleri arasında 6. **Ulusal Matematik Sempozyumu**'nu düzenliyor. Bildiri kabulünün son tarihi 20 Ekim. Matematikçiler Derneği ayrıca bir de öykü yarışması düzenliyor. www.matder.org.tr ya da www.matematik.org.tr

♦ İlki 8-10 Şubat 2007 tarihlerinde ODTÜ'de yapılan **Diferansiyel Denklemler ve Uygulamaları** çalıştayının ikincisi 8-10 Nisan tarihlerinde Pamukkale Üniversitesi'nde yapılacak. Daha fazla bilgi çalıştayın http://matematik.pamukkale.edu.tr/dea_2008/dea_files/slide0001.html adresli web sayfasından alınabilir.

♦ 14-17 Mayıs 2008 tarihleri arasında Koç Üniversitesi'nde "**Hybrid Systems: Modelling, Simulation and Optimization**" adlı bir çalıştay düzenlenecektir. <http://portal.ku.edu.tr/~systems-lab/hs/>

♦ Geleneksel X. Antalya **Cebir** Günleri 28 Mayıs - 1 Haziran arasında yapılacaktır: www.math.metu.edu.tr/~antalya/

♦ Gene geleneksel XV. Gökova **Topoloji ve Geometri** Konferansı Mayıs sonu ve Haziran başında yapılacaktır: <http://gokovagt.org/>

♦ 2008 TMD Yazokulu 16 Haziran - 21 Eylül tarihleri arasında Şirince'de Matematik Köyü'nde gerçekleştirilecektir.

♦ Uluslararası **Halkalar ve Modüller** Konferansı 18-22 Ağustos 2008 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi'nin Beytepe Kampüsü'nde yapılacak. Makale sunmak için son tarih 1 Mayıs 2008. <http://www.algebra2008.hacettepe.edu.tr>

♦ ODTÜ'nün Uygulamalı Matematik Enstitüsü'nde haftada birkaç konuşma olduğu oluyor. www.iam.metu.edu.tr

♦ Fatih Üniversitesi'nde her pazar günü saat 14-17 arası Allabaren Ashyralyev'in düzenlediği Nümerik Fonksiyonel Analiz çalıştay oluyor. Bilgi için aashyr@fatih.edu.tr

♦ İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde her cuma günü saat 14.00-16.00 arası seminerler oluyor. Bilgi için 0212 331 54 46.

Üniversitelerimizi Tanıyalım

MD okurları gençlerin matematik okumak isteyeceklerini düşünerek ülkemizdeki matematik bölümleri hakkında onları bilgilendirmeyi de düşünüyoruz. Kuşkusuz oldukça zorlu olan ve za-

Trakya Üniversitesi

man isteyen akademik bir değerlendirme yerine sizlere seçiminizde yardımcı olacak öz bilgiler vereceğiz. Bu işe ülkemizin en batısındaki Trakya Üniversitesi'nden başladım. Trakya Üniversitesi 1982 yılında kurulmuş çeyrek asırlık bir üniversite. Matematik Bölümü'nün yedi öğretim üyesi bulunmakta. Bu öğretim üyeleri matematiğin cebir ve sayılar kuramı, analiz ve fonksiyonlar kuramı ve uygulamalı ma-

tematik alanlarında araştırma yapıyorlar. Bu bölüm öğretim üyelerinin bugün itibarıyla yayınlamış toplam 55 makalesi bulunmaktadır.

Sizlere tanıtmak istediğimiz diğer bölüm Kırıkkale Üniversitesi Matematik Bölümü. 1992'de kurulan Kırıkkale Üniversitesi 1993-94 eğitim yılında öğrenci almaya başlamış. Bu bölümümüzde sekiz öğretim üyesi bulunmakta. MathSciNet kayıtlarına göre bu bölümdeki araştırmacılar bugüne kadar toplam 70 makale üretmişler.

Kısakısa'yı kaleme alırken girmeye çalıştığım her iki üniversiteye ait web sitesi de çalışır durumda değildi.

Kırıkkale Üniversitesi